

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak

w sprawie z powództwa M.S.

przeciwko E.S.A. z siedzibą w G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 24 lipca 2025 r.,

wniosku powoda o wyłączenie asesora sądowego Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku X.Y. od orzekania w sprawie I C 901/23,

stwierdza swoją niewłaściwość i przekazuje wniosek Sądowi Rejonowemu Gdańsk-Północ w Gdańsku.

UZASADNIENIE

Dnia 13 maja 2025 r. M.S. (dalej: „wnioskodawca”) na rozprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku, w sprawie o sygn. akt I C 901/23, złożył ustnie do protokołu wniosek o „wykluczenie składu sędziowskiego i zbadanie niezależności asesora X.Y.”. W ramach uzasadnienia wnioskodawca wskazał powołanie asesora sądowego X.Y. w 2021 r. przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a także odrzucenie przez niego dowodu w sprawie, z uwagi na wniesienie go po terminie.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku postanowieniem z 13 maja 2024 r. (I C 901/23) na podstawie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 622, dalej: „u.SN”) wniosek M.S. przekazał Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku przekazał wniosek o wyłączenie asesora sądowego X.Y. do Sądu Najwyższego na podstawie art. 26 § 2 u.SN. Zgodnie z tym przepisem, do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Jako podstawę wniosku wnioskodawca wskazał okoliczność rekomendowania ASR X.Y. przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jak również podjęcie przez niego decyzji procesowej o odrzuceniu dowodu zgłoszonego przez wnioskodawcę w toku postępowania.

W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy zobowiązany był uwzględnić treść wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 5 czerwca 2023 r. (C-204/21), w którym uznano, że przekazanie – na podstawie art. 26 § 2 u.SN – do wyłącznej właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego rozpoznawania zarzutów i zagadnień prawnych dotyczących braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego stanowi uchybienie zobowiązaniom, które wynikają z mocy art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w związku z art. 47 Karty praw podstawowych, jak również na mocy art. 267 TFUE i zasady pierwszeństwa prawa Unii. Trybunał zaznaczył, że kwestie dotyczące badania niezależności sądu i niezawisłości sędziego nie stanowią specyficznych kwestii prawnych w konkretnej

dziedzinie prawa, które z tego względu mogłyby należeć do wyłącznej właściwości wyspecjalizowanego potencjalnie sądu. Co więcej, prawo do niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy oznacza, że każdy sąd krajowy powołany do stosowania prawa Unii jest zobowiązany zbadać, czy spełnia on takie standardy, jeżeli pojawiłaby się w tym względzie poważna wątpliwość.

Uwzględniając argumentację zawartą w powyższym wyroku TSUE oraz podstawę przekazania wniosku przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku, należało przyjąć, że w niniejszej sprawie wniosek o wyłączenie ASR X.Y. powinien być rozpoznawany zgodnie z regulacjami zawartymi w art. 49 i nast. k.p.c. Zgodnie z art. 52 § 1 k.p.c., o wyłączeniu sędziego rozstrzyga sąd, w którym sprawa się toczy, a gdyby sąd ten nie mógł wydać postanowienia z powodu braku dostatecznej liczby sędziów – sąd nad nim przełożony. Powyższe prowadzi zatem do wniosku, że w niniejszej sprawie właściwy pozostaje Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Z.G.

[a.ł.]